

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СПОС-а

од 23. фебруара 2008. до 9. јануара 2010. године

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Скупштина СПОС-а је на последњој изборној скупштини 23. фебруара 2008. године прихватила програм рада председника СПОС-а, на коме је ИО СПОС-а заједно са председником интензивно радио протекла 23 месеца. ИО СПОС-а је од марта 2008. до јануара 2010. године одржао 14 седница на којима је просечно по седници доносио 35,6 одлука (укупно је донето 499 одлука).

ШТА ЈЕ УРАЂЕНО?

МЕДИЈСКА ПРОМОЦИЈА ПЧЕЛАРСТВА

Кренућемо од седме силе - медија, који умногоме могу да помогну пчеларству Србије правовременим и објективним извештавањем. Посебна пажња посвећена је наступу у медијима, какву српска јавност није видела у 112 година дугој историји СПОС-а, на шта смо посебно поносни, јер је пчеларство коначно нашло своје место у медијима. Председник СПОС-а и сарадници обезбедили су огроман медијски простор за пчеларске теме.

Просечно, када се саберу сви интервјуи, председник СПОС-а је давао по један интервју на сваких 6 дана, а по један његов интервју емитован је или штампан на сваких 5 дана.

Председник СПОС-а дао је тачно 61 телевизијски интервју (просечно 1 интервју сваких 11 дана), а интервјуи су емитовани на чак 55 различитих телевизија (ТВ Авала, ТВ Фокс, РТС, Б92, Студио Б, ТВ Бор, ТВ Крагујевац, Канал 9, ТВ Алт, ТВ Чачак, ТВ Сантос, ТВ Голија, ТВ Клисура, ТВ Трстеник, ТВ Крушевац, ТВ Галаксија 32, Нишка телевизија, ТВ Јасеница, ТВ Младеновац, ТВ Коперникус, ТВ Белле Амие, ТВ Инђија, ТВ Јаста, ТВ Зрењанин, ТВ М Плус, ТВ Флеш, ТВ Сунце, ТВ Шумадија, ТВ Алфа, ТВ МАГ, Сремска телевизија, ТВ 101, ТВ Ресава, ТВ Сезам, ТВ Панонија, ТВ Прибој, ТВ Лидер, ТВ Телемарк, ТВ Лав, ТВ Куршумлија, ТВ Глобус, ТВ Спектар, ТВ Ђуприја, ТВ ВК Кикинда, ТВ Сокобања, ЈУ ЕКО ТВ, Тиса Инфо канал, ТВ Бачка Паланка, ТВ Бајина Башта, ТВ Енигма, ТВ Млава, ТВ Јагодина, ТВ Нови Пазар, ТВ Зајечар и Кантонална телевизија босанско-подрињског кантона).

Председник СПОС-а дао је тачно 33 новинска ин-

тервјуа (просечно 1 интервју сваких 20 дана), а интервјуи су објављени у 23 дневна, недељна и месечна штампана медија (Глас јавности, Данас, Блиц, Ало, НИН, Политика, Вечерње новости, Предузеће, Подринске, Дневник, Зов, Билтен Моја фарма, Пољопривредни лист, Зрењанин, Пољопривредник, Фракнфуртске вести, Паланачке вести, Бизнис новине, Светлост, Чачански глас, Економист, Бета и Танјуг). Пошто су вести пласиране медијима и преко новинских агенција Бета и Танјуг, заправо и не знамо тачан број медија који су те вести преузимали.

Председник СПОС-а дао је тачно 17 радијских интервјуа (просечно 1 интервју на сваких 40 дана), а интервјуи су емитовани на чак 65 радио станица (Јасеница, Љубовија, Међународни радио Србија, БХ, 021, Бор, Чачак, Гружа, Оп Топ, М Плус, Флеш, Сунце, Шумадија, Нови Сад, КиМ, Сан, Енигма, Панчево, Нишава, Ариље, Крупањ, Оџаци, Контакт, Озон, Лесковац, Сечањ, М, ЈУ Еко, Цариброд, ЕМ, Зрењанин, Фар, Брус, Јагодина, Кикинда, Књажевац, Топлица, Бујановац, Мир, НБ, Плана, Краљево, Шумадија, ВБ, Линк, Блаце, Врање, РТК, Фокус, Прибој, Пирот, Крушевац, 216, Браво, Жабац, Сокобања, Стоп, Босилеград, Лазаревац, К-013, ИФМ, Миг, Млава, Ин Лајн и Мелос). Просечно, када се саберу сви интервјуи, остали посленици СПОС-а су давали по један интервју на сваких 12 дана, а по један њихов интервју емитован је или штампан на сваких 13 дана.

Остали посленици СПОС-а, према подацима којима СПОС располаже (а сигурно их је било много више), дали су 38 телевизијска интервјуа (просечно 1 интервју на сваких 18 дана), који су емитовани на чак 22 телевизије (РТС, ТВ Б92, ТВ Фокс, ТВ Ин, Студио Б, ТВ Крушевац, РТВ Трстеник, ТВ Аполо, ТВ Сантос, ТВ Зона, Сремска телевизија, ТВ Војводина, ТВ Марш, ТВ Шабац, ТВ Коперникус, ТВ Бор, ТВ Зрењанин, ТВ Крагујевац, Канал 9, ТВ Зајечар, ТВ Алфа и ТВ Лав).

Остали посленици СПОС-а дали су 15 интервјуа штампаним медијима (просечно 1 интервју сваких 46 дана), који су објављени у чак 13 штампаних медија (Вечерње новости, Прес, Време, Курир, Данас, Ало, Блиц, Светлост, Биље и здравље, Чачански глас, Панчевац, Подринске и Народне новине).

Остали посленици СПОС-а дали су 3 радијска интервјуа (просечно 1 интервју на сваких 230 дана), који су емитовани на 3 радио станице (Чачак, Џенарика и Студио Б).

Посебан успех остварен је редовном рубриком у дневном листу Глас јавности, која излази од августа 2008. године. Током протеклог периода, у 66 издања, на 102 стране, објављено је око 400 прилога мо пчелињим производима, апитерапији, репортажа и рецептура са медом. Да смо закупили овај простор у коме су јавности презентовани пчелињи производи на јасан и савремен начин, сума за закуп износила би колико и годишњи буџет СПОС-а! Судаће по реакцијама, рубрика је наишла на добар пријем и интересовање код читалаца. Бројни позиви и контакти читалаца са редакцијом и ауторима текстова, уверавају нас да је период протеклих 17 месеци био период успешне сарадње редакције Гласа и СПОС-а, на обострано задовољство, а пре свега на задовољство читалаца. Хвала Гласу!

Такође су на основу наших вести које су пласиране у јавност, локални медији контактирали посленике наших друштава пчелара, те је број покривених медија много већи него што је овде наведено. Слободно можемо да кажемо да је извршен максимални притисак на медије, до сада незабележен, и то на један адекватан начин. Јер, до сада, и када су ретко успевали да се нађу у неким новинама и на телевизији, пчелари су углавном користили прилику да се хвале како су имали добре приносе меда. Тако се у јавности створила лажна слика да су пчелари богати, а ми сви знамо како нам је. Трудими смо се да у свим овим наступима објективно објаснимо тешко стање у пчеларству Србије, да истину приближимо јавности.

АКТИВНА САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

Током целог мандата руководство СПОС-а остварило је 31 директни сусрет и разговор са надлежнима из Министарства пољопривреде, Министарства унутрашњих послова и Министарства трговине и услуга, као и на десетине телефонских разговора. Поред тога, остварена су и 2 састанка у Народној скупштини Републике Србије (Одбор за пољопривреду), 3 у Привредној комори Србије и 1 у Задружном савезу Србије.

Одмах по ступању на дужност новог руководства, успостављени су први контакти са Министарством пољопривреде. Након првог кратког састанка са тадашњим министром пољопривреде, господином Слободаном Милосављевићем, организован је посебан сусрет којом приликом је министар дао и интервју за наш часопис. Изразио је задовољство нашом иницијативом и обећао институционалну помоћ у решавању комплетне наше проблематике. Интервју сте могли да прочитате у мајском Пчелару за 2008. годину. Тада смо Министарству поднели наше писмене захтеве са 12 приоритета за хитно решавање: непо-

стојање субвенција, проблем фалсификовања меда, проблем са превеликим захтевима за регистрацију просторија у пчеларском домаћинству, непостојање стимулативних субвенција за опрему, проблем са тровањем пчела инсектицидима, проблем са неоникотиницидима, проблем са неадекватним прописима у ветерини и неадекватна здравствена заштита пчела, проблем са пашарином у националним парковима и другим њиховим неодговорним понашањем, проблем са забраном продаје матица, проблем са завршеном регистрацијом пчелињака, немогућност стављања меда у малопродајне објекте од стране пољопривредних газдинстава, и проблем са лековима за пчеле. Тадашњи министар је обећао да ћемо у 2009. години добити тражене субвенције, али у износу од 5 евра по кошници. Одмах је реаговао и дао налог за испитивање квалитета меда на тржишту, који је реализован у децембру. Донета је и Уредба о подстицајима за опрему у пчеларству (Пчелар за април 2008), али са недовољно стимулативним учешћем државе од свега 10-20%. Донета је и Уредба о подстицајима за набавку кошница и ројева за Роме, као и за социјално угрожена, расељена и избегла лица. Убрзо након тога, уследили су избори и добили смо новог министра пољопривреде, господина Сашу Драгина. Кренули смо од почетка, честитали му избор, и послали званични допис са захтевом за састанак. Састанак је организован са помоћником министра пољопривреде, господином Милошем Миловановићем и његовим сарадницима, на коме смо веома аргументовано разговарали. Након тога уследио је низ контаката са посленицима Министарства, о чему смо вас детаљно извештавали у сваком броју Пчелара, па се овде нећемо понављати, изнећемо само краћу верзију догађања и постигнуте резултате.

ИЗМЕНИЛИ СМО ЗАКОН О СТОЧАРСТВУ (СЛОБODНА ПРОДАЈА МАТИЦА И ДРУГО)

Проблем забране продаје матица и ројева од стране пчелара практичара био је један од приоритета. Није постојала сагласност ставова Министарства, науке и СПОС-а. Након исцрпних преговора и обимне аргументације, постигли смо договор и договорили се да нови Закон о сточарству омогући слободну продају матица, као и у другим државама света, а да тржиште одлучује чије су матице добре. Закон је након тога и донет и већ се примењује. Такође је у нацрту Закона стајало да је пчеларима забрањено да самостално одгајају ројеве и друштва за продају, без нечијег надзора који би сигурно коштао, што је избачено. Детаље прочитајте у Пчелару за новембар на 547. страни.

ПРАВИЛНИЦИ КОЈИ ПРОИСТИЧУ ИЗ ЗАКОНА О СТОЧАРСТВУ

На основу Закона о сточарству потребно је донети и Правилнике који ће регулисати услове гајења пчела, катастар пчелиње паше, селидбу пчела и услове који се тичу центара за селекцију матица.

Приликом доношења Закона о сточарству, постигнуто је и то да ће се Правилником о условима гајења пчела регулисати начин држања пчела у насељеним местима, а да ће СПОС учествовати у његовој изради што се и догодило, чиме ће престати бројни проблеми и чак судски процеси у неким општинама због ометања суседа.

Поменуто Правилнике је овог пута, на предлог Министарства пољопривреде, по први пут, предложио СПОС, а не Министарство. Министарство је прихватило преко 90% наших предлога решења, у току су преговори око остатка решења.

ИЗМЕНИЛИ СМО ЗАКОН О СРЕДСТВИМА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА (ЗАБРАЊЕНО ПРСКАЊЕ БИЉА ТОКОМ ЦВЕТАЊА)

Након стављања на јавну расправу нацрта Закона о средствима за заштиту биља, СПОС се укључио са својим предлозима. Након преговора, постигнут је договор са надлежнима који је обезбедио да од дана доношења новог Закона, прскање воћа и другог биља у цвету средствима за заштиту биља отровним за пчеле буде потпуно забрањено, без изузетака (осим код карантинских болести, што је крајње ретко и по посебном одобрењу министра). То је огроман успех, и од дана када је Закон ступио на снагу, можемо да се похвалимо да имамо један од најмодернијих Закона у Европи по том питању.

Савет СПОС-а за заштиту пчела од тровања до сада је имао саветодавну улогу према ИО СПОС-а у борби против тровања пчела пестицидима и измени овог Закона. ИО СПОС-а је члана Савета, доктора Слободана Миленковића из Чачка послао на 10. међународни симпозијум "Пестициди и пчеле" који је одржан под покровитељством Апимондије у Букурешту, а његов извештај са симпозијума прочитали сте у Пчелару за фебруар 2009. године. Информације донете са овог симпозијума су знатно помогле раду ИО СПОС-а. У 2009. години штампан је и флајер против прскања биља током цветања у тиражу од 100.000 примерака.

ПОВОЉНА РЕГИСТРАЦИЈА ПЧЕЛАРСКИХ ВОЗИЛА И ПО НОВОМ ЗАКОНУ

Било је великих проблема са регистрацијом пчелар-

ских возила под повољнијим условима током 2008. године, јер је Управа за саобраћај проследила упутство по коме се таква возила изједначавају са возилима намењеним другим употребним сврхама. Реаговали смо код Министарства унутрашњих послова и у први мах нисмо наишли на задовољавајући одговор. Након новог притиска, који је уследио од друштва пчелара из Петровца на Млави и СПОС-а, обећано је из Министарства да ће се то решити у најскорије време, тј. да ће се послати друго упутство одељењима за регистрацију возила. Убрзо затим, СПОС је добио званичан одговор Министарства да ће и по новом Закону бити повластица за специјална возила, тако да ће пчелари моћи да региструју пчеларска возила најмање на један месец (или више, по жељи), под повлашћеним условима. Да би се избегла два техничка прегледа током године за возила старија од 15 година, препоручујемо регистровање пчеларских возила на највише 6 месеци.

Најновијим преговорима, обављеним са државним секретаром МУП-а, господином Драганом Марковићем (коме изражавамо неизмерну захвалност на разумевању и на свему што је учинио) и његовим сарадницима, договорено је да пчеларска возила са уграђеним кошницама неће ићи на ваљке, тј. на класичан технички преглед, већ ће се техничка исправност утврђивати на полигону у присуству надлежних са техничких прегледа. Такође, за пчеларска возила укинута је обавеза поседовања тахографа. Све ово сматрамо великим успехом, јер је будућност пчеларства управо у селидби, због измењених климатских и других прилика.

ДРЖАВНИ ПЧЕЛАРСКИ САЈАМ

Прихватањем програма рада на прошлој Скупштини СПОС-а, Скупштина је прихватила и предлог да СПОС организује своју сопствену републичку пчеларску манифестацију, те је ИО СПОС-а интензивно радио на реализацији те одлуке. Први државни пчеларски сајам одржан је у Београду 14. и 15. фебруара 2009. године у Хали 3 Београдског сајма.

Поред часописа Пчелар и сајта СПОС-а, грађани и пчелари су обавештени путем огласа у часописима Биље и здравље (дан пре сајма, тираж 45.000), У здравом телу (15 дана пре сајма, тираж 25.000), Гласу јавности (два дана пре сајма, тираж око 40.000)... Градска телевизија Студио Б нам је организовала два наступа уживо, а пет дана је у јутарњем програму делила књиге (10) и филм о апитерапији (25), као и књиге дечјих песама о пчели (25). РТС је емитовао три прилога, два пута у јутарњем програму током одржавања сајма и једном у Жижиној шареници. Екипа РТС-а је у суботу два пута долазила на сајам. РТС је вест објавио и на свом сајту. СПОС је одштампао и 152.000 флајера

који су дистрибуирани као додатак дневном листу "24 сата" и београдском тиражу Гласа јавности, у петак, дан пре сајма, затим кроз десет продавница здраве хране, као и у директном контакту са потенцијалним потрошачима. Највећу репортажу са сајма објавио је у недељу дневни лист Блиц на скоро целој страни. Курир је такође пренео комплетну информацију.

Општа оцена организатора, излагача и посетилаца је да је сајам превазишао очекивања по питању посећености, како од стране пчелара, тако и од стране грађана.

Показало се да су грађани успешно анимирани. Промет на штандовима пчелара који су продавали пчелиње производе и производе на њиховој бази, кретао се, према нашим сазнањима, од 45.000 до 140.000 динара, уз изузетак два штанда на којима је био нешто изнад 20.000 динара. Један од излагача продао је сав мед који је понео, пре завршетка сајма. Однос продаје пчелињих производа у првом и другом дану сајма био је отприлике 3:2. На сајму је потрошачима пчелињих производа подељено око 2600 DVD дискова са филмом о апитерапији, 900 бесплатних чајева и скоро 7000 бесплатних примерака часописа „У здравом телу“, „Биље и здравље“ и „Глас јавности“.

БОРБА ПРОТИВ ПОЈАВЕ МЕДА У ПРОМЕТУ КОЈИ НЕ ОДГОВАРА ПРАВИЛНИКУ О КВАЛИТЕТУ МЕДА

Осим задовољавајуће сарадње са инспекцијом на решавању овог проблема, који је дугогодишњи захтев чланства, СПОС је постигао и договор са руководством Центра за заштиту потрошача "Форум", који има ингеренције на целој територији Републике Србије и одличну медијску покривеност. Предност ове сарадње је у томе што ћемо позвати пчеларе да нам пријаве појаву меда сумњивог квалитета у промету, а Центар ће у сарадњи са инспекцијом узимати узорке, уз предност што он има законско право да у медијима јавно објави име власника неисправног меда, без обзира да ли су то појединци или фирме.

Инспекција је открила мед у промету који не одговара квалитету прописаним Правилником о квалитету меда, и о томе смо вас обавестили у Пчелару за јун 2009. на 296. страни, и детаљније у Пчелару за јул 2009. године на 313. и 315. страни.

Након две акције инспекције, даља контрола је стала. Након пријава од стране пчелара да се у неким маркетима налази мед на акцији по невероватно ниским ценама, анимирали смо Покрет потрошача који је урадио контролу и такође пронашао мед који не одговара Правилнику о квалитету меда, о чему смо вас обавестили у Пчелару за децембар 2009. године на 596. страни.

СПОС ће и даље наставити са одлучном борбом против ове појаве која годинама уназад упропаштава пчеларство и пчеларе, спуштајући цену меда испод сваке реалне границе.

ПЛАСМАН МЕДА

Један од главних захтева чланства више година уназад јесте да се СПОС ангажује на пласману меда, и то је на свакој Скупштини СПОС-а била главна примедба. Иако СПОС није имао законска права по старом Закону о удружењима грађана (као удружење грађана) да откупљује и пласира мед, пронашли смо два начина како на продају меда ипак можемо да утичемо. Први је формирање Берзе меда, која обухвата комплетну понуду меда, тј. све тржишне вишкове које чланови СПОС-а имају. Берза меда је јавна и сви подаци су доступни преко сајта СПОС-а. Сваки члан СПОС-а формира цену по којој жели да прода мед на велико, и прослеђује је Берзи меда по упутству из Пчелара. Берза је заживела, и најбитније је да ће се СПОС и даље трудити да се сав мед са Берзе пласира на тржиште.

Други начин је проналажење купаца меда у иностранству и њихово спајање са нашим пакерима и дистрибутерима меда преко тендера и избора оног који тражи најмању провизију за свој рад око откупа, уз СПОС-ову логистичку помоћ и проналажење пчелара са вишковима меда преко Берзе меда. Прва реализација продаје наступила је почетком 2009. године (9 тона је отишло за Немачку). Затим је након новог тендера изабран други дистрибутер, који је извезао 125 тона меда у 2009. години. Сада ће поново бити расписан тендер за 2010. годину, али због појединих мањих пропуста у откупу током претходног периода, изабрана фирма ће бити чвршће уговорно везана у смислу поштовања договорене процедуре откупа.

САРАДЊА СА ПАКЕРИМА И ДИСТРИБУТЕРИМА МЕДА

Групација пакера и дистрибутера меда је лепо почела са радом, постигнута је сагласност око препоручене цене меда у малопродаји, и договорено је да се крене у заједнички маркетинг меда, тј. да и пакери и дистрибутери меда од продајне цене одвајају изванредан проценат за маркетинг, као и СПОС. Састанак на коме је то требало да се детаљно договори је пар пута отказиван и није одржан. Ипак, уз ретке изузетке, на свим другим скуповима, чланови ове групације су показивали више него коректан однос према СПОС-у и верујемо да је развој дубље сарадње итекако могућ, само је потребно да се за њу стекну одговарајући услови. На жалост, неки од њих, чији мед приликом званичних контрола није одговарао Правилнику о квалитету меда, чак су и јавно претили и тиме знатно на-

рушили принципе коректне сарадње. Пакери који имају извозни број за извоз меда у Европску Унију, учествовали су на тендеру СПОС-а у оквиру пројекта СПОС-а за извоз меда. Надамо се да ће у будућности у међусобним односима бити више коректности и сарадње.

Избио је и прави скандал када су поједини пакери и дистрибутери меда спречили реализацију договора Меркатора и СПОС-а, по коме је у Рода Центрима у Шапцу, Сремској Митровици и Крагујевцу, као и Меркатор Центрима у Чачку, Нишу, Новом Саду и Београду, требало да се организује тродневна продајна манифестација “Магија српског меда” на којој би учествовали и чланови СПОС-а, њих 65.

41. КОНГРЕС АПИМОНДИЈЕ

Светска пчеларска организација организовала је 41. Конгрес (који се одржава сваке 2 године) у Француској (Монпеље) септембра 2009. године. Детаљан извештај објављен је у Пчелару за новембар 2009. године на 544. страни.

Савез пчеларских организација Србије по први пут од свог постојања је на овом конгресу, путем сопственог штанда и своје презентације, представио свету пчеларске потенцијале Србије и апсолутну организациону и стручну спремност наших пчелара да извозе мед било где у свету. Имамо мед врхунског квалитета и било је крајње време да то кажемо свету. Узалуд имате робу за продају, ако то нико не зна. Двадесетједна фирма која купује мед изразила је интересовање за нашу понуду. Неки од потенцијалних купаца имају веома велике капацитете, две фирме (из Велике Британије и Шпаније), свака засебно, процесуирају годишње по онолико меда колико сви пчелари Србије произведу за годину дана. Остале фирме су из Италије, Француске, Русије, Грчке, Либана, Индонезије, Турске, Португалије, Белорусије, Холандије, Румуније, Бугарске и Алжира. У разговору са њима дошли смо до бројних нових података о светском тржишту меда који ће нам помоћи да много боље наступамо на светском тржишту, нарочито у светлу опредељења и дугогодишњих захтева пчелара да СПОС у наредном периоду формира сопствени погон за откуп и дистрибуцију меда у земљи и иностранству.

До сада су већ завршени преговори са две фирме, и одмах по избору наше фирме за извоз меда преко СПОС-а у 2010. години, предаћемо јој податке како би кренули са извозом за Италију и ка још једној фирми из Немачке.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ПЧЕЛАРСТВА

Пошто је на Скупштини СПОС-а фебруара 2008. године

донета одлука да се сачини Стратегија развоја пчеларства Србије, то је и учињено. Нацрт Стратегије слат је друштвима на јавну расправу, а након тога је Стратегију усвојио Извршни одбор.

ГОДИНА ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ

ИО СПОС-а прогласио је 2008. годину годином елементарне непогоде у пчеларству Србије и о томе известио Министарство пољопривреде и медије (најмање 110.000 пчелињих друштава угинуло током зиме 2007/2008. само код чланова СПОС-а). Медијска кампања је презентовала јавности тешко стање у пчеларству Србије, створила климу саосећајности са пчеларима, а у појединим деловима Србије подигла и интересовање грађана за мед. И у Министарству пољопривреде је наш извештај схваћен озбиљно и био је један од главних аргумената за покретање поступка за добијање субвенција, поред осталих разлога који су вам свима познати. Проглашење елементарне непогоде у неким друштвима пчелара је добро искоришћено, па је рецимо Друштво пчелара Крагујевац преговорима са Скупштином Града, издејствовало бесповратна средства од милион динара за пчеларе.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ЗИМСКИХ УГИНУЋА ТОКОМ ЗИМЕ

ИО СПОС-а сачинио је наведену стратегију која се састоји од низа апитехничких мера и поступака које треба испоштовати како би се у зиму ушло са надом за боље изимљавање и да се више неће поновити велика угинућа. Објављена је у Пчелару за јул 2008. године. О доношењу стратегије као нашој мери, обавестили смо и Министарство пољопривреде, апелујући још једном да је увођење субвенција по кошници преко потребно, како би се спасила пчеларска производња у Србији, а још више остала пољопривредна производња која директно зависи од опрашивања.

ИНФОРМИСАНОСТ У СПОС-У

Учинили смо све да информисаност о раду СПОС-а подигнемо на највиши ниво. У сваком броју Пчелара објављујемо исрцпан извештај о раду и комплетан месечни финансијски извештај. Активирали смо и осавременили интернет сајт СПОС-а од 1. јуна 2008, који без посебне накнаде ажурира председник СПОС-а, на коме је до сада, поред редовних садржаја, објављено чак 1.099 детаљних и крајње исцрпних вести о раду СПОС-а, које представљају најкомплетнији извештај о нашем раду, који би, ако би се пребацио на папир,

имао минимум 500 страница А4 формата. Зато је интернет сајт најдетаљнији и најпрецизнији извор информација, које се тамо постављају у дану догађања, најкасније сутра. Сајт је до данас имао 280.000 посета, а стекао је поверење великог броја пчелара, те га сада дневно посећује најмање 500, а појединих дана и до 700 пчелара. На сајту се броје дневне посете различитих особа, док се не броји ако једна особа посети сајт више пута у току једног дана. Ако би се и то бројало, број дневних посета износи око 3.500. Сајт је препун стручних садржаја за пчеларе, а на њему се, између осталог, бесплатно могу погледати сви бројеви часописа Пчелар изашли од 1898. до 2007. године, сви прописи везани за пчеларство, велики број стручних текстова, најновијих вести из света и слично.

Посебно вредна тековина сајта је свакако Форум, који је постао највећи пчеларски форум на простору бивше СФРЈ за веома кратко време, са тренутних 811 чланова. Међу члановима се развило и посебно пријатељство током размене знања и искустава, и резултовало лепим почетком заједничког окупљања већ два пута.

ОКРУГЛИ СТОЛОВИ И ТРИБИНЕ

СПОС је учествовао у организацији више округлих столова и трибина у овом периоду, на којима је приближио своје активности чланству (Смедеревска Паланка, Ариље, Ниш, Шабац, Нови Сад, Бадовинци, Врање, Лесковац, Сивац, Прибој, Зајечар...). Извршни одбор разматрао је резултате ових трибина, и оценио их као одличан начин за информисање пчелара о раду СПОС-а, и примања сугестија и предлога од стране пчелара кроз директан разговор. Похваљујемо и заменика председника СПОС-а Милутина Петровића, који је на свим трибинама на којима је учествовао испред СПОС-а, заједно са братом одржао и бесплатно предавање окупљеним пчеларима. Округлом столу у Смедеревској Паланци присуствовао је и државни секретар Министарства пољопривреде, господин Жељко Радошевић. Треба нагласити да је Министарство пољопривреде у Медвеђи и Врању организовало до сада једине две трибине искључиво из области пчеларства. У Врању је трибину водио лично шеф Одсека за сточарство господин Ненад Терзић. Једна од најважнијих трибина одржана је са свим заинтересованим председницима друштава пчелара током Ташмајданске изложбе октобра 2009. године, када је организован разговор о активностима СПОС-а са руководством СПОС-а и на којој се чуло много добрих предлога, који су размотрени и већина усвојена.

ПОБОЉШАЊЕ КОМУНИКАЦИЈЕ У СПОС-У

Донета је одлука о набавци умрежених мобилних те-

лефона за чланове ИО СПОС-а и председнике оперативних најактивнијих радних тела, који су до данас уштедели бројне састанке (и прескупе путне трошкове), олакшали и убрзали рад и повећали ефикасност, што се и види на основу бројних предузетих активности. Од 2009. године нашли смо могућности и издвојили средства да уведемо мобилне телефоне и у међусобну комуникацију са друштвима пчелара, када су председници 74 друштва добили телефон. Од 2010. године мобилни телефон имаће председници 140 друштава, а од јануара 2011. године и остали који испуњавају критеријуме.

БЕСПЛАТНА ПРЕДАВАЊА

Одлуку Скупштине да се друштвима пчелара финансира по једно бесплатно предавање, ИО СПОС-а је одлучио да спроведе тако да свако друштво најпре позове да пошаље списак од пет предавача за које је заинтересовано, уз настојање СПОС-а да обавезно обезбеди једног од њих. Део предавача је обезбеђен на добровољној бази и из списка предавача СПОС-а, а део је требало да се финансира. Међутим, интересовање друштава је било слабо и мали се број друштава пријавио и у 2009. и у 2010. години, па нису искоришћени ни сви расположиви бесплатни предавачи.

ЧЛАНСТВО У СПОС-У И ЧАСОПИС ПЧЕЛАР

Према обећању, одвојили смо чланарину за СПОС од претплате на часопис. Чланови СПОС-а имају повлашћену цену часописа.

У 2008. години, СПОС је имао 9136 чланова.

У 2009. години, СПОС је имао 9657 чланова.

ИО СПОС-а је учинио све што је у његовој моћи да подигне квалитет часописа Пчелар на виши ниво. Ви ћете свакако најбоље проценити колико је у томе успео преко издавачког савета, редакције и уредника, али је чињеница да је часопис успевао да прати најновије информације из света и да их преноси нашим пчеларима. Хронични недостатак текстова о техници пчеларења компензован је ангажовањем сарадника да пишу о начину пчеларења познатих пчелара, а за 2009. и 2010. је предвиђена стимулација за најбољи текст на ту тему (2 кошнице по избору) пошто мали број пчелара пише за часопис (поново позивамо да узмете учешће у побољшању квалитета часописа вашим текстовима), те се надамо да ће бити више прилога, а све то у сарадњи са донатором кошница, фирмом Иванић. Од јануара 2010. важи нови, виши ценовник хонорара за текстове у Пчелару, те се надамо да ће и то утицати бар делимично на мотивисање аутора да пишу.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ЧАСОПИСА ПЧЕЛАР

ИО СПОС-а је донео одлуку да се изврши дигитализација и преостале две године (како би употпунили целу колекцију часописа у првих 110 година излажења). Тако се на сајту СПОС-а сада могу наћи и часописи за 2006. и 2007. годину. Приликом ове дигитализације, СПОС није имао никакве финансијске издатке.

ШТАМПАЊЕ ЧАСОПИСА ПЧЕЛАР

ИО СПОС-а је након тендера средином 2008. године за избор штампарије за штампање Пчелара, одабрао Колорпрес из Лапова, која је једина прихватила фиксну динарску цену за штампање све до јануара 2010. године. То је био одличан потез који је дугорочно стабилизовао финансијско стање и олакшао планирање рада у СПОС-у. У 2009. години смо такође договорили са Колорпресом штампање свих осталих материјала које СПОС припрема у 2009. години, по унапред гарантованој динарској цени која није зависила од курса евра, чиме смо осигурали стабилност финансијског пословања СПОС-а. На најновијем тендеру, за штампање Пчелара до јануара 2011. године, изабрана је опет штампарија Колорпрес, опет је дала динарску цену (те финансијско пословање СПОС-а неће зависити од курса евра, бар по том питању), а цена је већа него у претходном периоду само за 0,08 динара по примерку, иако је курс евра за ове две године знатно порастао. Ово сматрамо једним од најзначајнијих успеха СПОС-а.

БОРБА ЗА РЕГИСТРОВАНЕ ЛЕКОВЕ ЗА ПЧЕЛЕ НА ТРЖИШТУ

У Пчелару за јун 2008. објављен је списак регистрованих лекова за сузбијање варое, на основу података добијених из Агенције за лекове. ИО СПОС-а донео је одлуку о забрани рекламирања нерегистрованих лекова за пчеле у часопису Пчелар, како се пчелари не би доводили у заблуду.

ЗВАНИЧНА ПОСЕТА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Председник и заменик председника СПОС-а, боравили су 31. октобра и 1. новембра 2009. године у првој званичној посети од стране СПОС-а Аутономној покрајини Косово и Метохија након рата 1999. године. Детаљан извештај објављен је у Пчелару за децембар 2009. године.

ПОВОЉНИЈЕ ЦЕНЕ ПРЕГЛЕДА МЕДА

У обе претходне године СПОС је потписивао уговор са

Научним институтом за ветеринарство Србије, који је обезбеђивао члановима СПОС-а веома повољну цену за анализу меда.

КОНТАКТ СА ЗАДРУЖНИМ САВЕЗОМ СРБИЈЕ

Председник СПОС-а имао је и сусрет са председником Задружног савеза Србије, господином Стојаном Јевтићем, са којим је разговарао о сметњама за несметан развој пчеларског задругарства у Србији. Испоставило се да сличне сметње постоје и код развоја задругарства у другим гранама пољопривреде. Задружни савез ради на њиховом отклањању, али као и сви преговори са државним органима, и ови трају дуго, али је битно нагласити да су идеје Задружног савеза веома квалитетне, и да ће бити од користи и пчеларском задругарству када буду уграђене у законска акта.

САРАДЊА СА МИНИСТАРСТВОМ ТРГОВИНЕ

Министарство трговине финансирало је СПОС-у обуку за коришћење савремених информационих технологија и интернета у пословању, као и ефикасно повезивање привредних субјеката у кластере. Обука је трајала три дана, а полазници, међу којима је био и председник СПОС-а као представник наше организације, морали су да сачине бизнис план на основу стечених знања, након чега су добили сертификате.

ЕКОЛОШКИ ПОКРЕТ СРБИЈЕ

Са Еколошким покретом Србије потписан је Протокол о сарадњи, који ће омогућити да се међусобно подржавамо на пројектима од заједничког интереса.

КОНКУРС ЗА ПОДРШКУ ПЧЕЛАРСКИМ МАНИФЕСТАЦИЈАМА

На конкурс за подршку пчеларским манифестацијама у 2009. години јавила су се само два друштва пчелара, из Смедеревске Паланке и Сурдулице, па је ИО СПОС-а одлучио да обе манифестације подржи са по 25.000 динара. За 2010. годину подршку је добило Друштво пчелара из Осечине, такође 25.000 динара.

ПЧЕЛАРСКЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Популаризацији пчелињих производа и пчеларства значајно су допринела и наша бројна друштва пчелара, која су организовала квалитетне изложбе, нека учествовала и на сајмовима пољопривреде, здраве хране, туризма и хортикултуре. Један број друштава је поводом манифестација штампао пригодне бро-

шуре и флајере и делио посетиоцима са мањим паковањима меда, што препоручујемо свим друштвима која имају такве могућности. Посебан допринос дала су и друштва пчелара која су организовала предавања апитерапеута и нутрициониста за ширу јавност, преко класичних предавања или преко телевизијског емитовања.

Веома су биле вредне и хуманитарне акције наших друштава, из Осечине, Оџака, Обреновца, Крагујевца... које на један веома леп и хуман начин презентују пчеларство јавности.

САРАДЊА СА ПРИВРЕДНОМ КОМОРОМ СРБИЈЕ

Сарадња са Привредном комором остварена је путем више састанака на којима смо добијали корисне савете, али и давали предлоге који су прихваћени. Тако смо добили подршку за неке наше амандмане на законе који су споменути у овом извештају, што је од посебног значаја. Групација за пчеларство Привредне коморе упутила је министру пољопривреде захтев за увођењем субвенција у износу од 1500 динара по кошници (што је подржао и СПОС), а то је учинила и Асоцијација професионалних пчелара Србије. Заједно смо радили и на решавању проблема пласмана меда и сузбијању појаве меда на тржишту који не одговара Правилнику о квалитету пчелињих производа.

ЗАКОНСКО УРЕЂЕЊЕ ЧЛАНСТВА ОСНОВНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА У СПОС-У

ИО СПОС-а је због непостојања адекватне документације о учлањењу својих основних организација у СПОС, затражио неопходну документацију од свих друштава, којом основне организације доказују да постоје и да су чланови СПОС-а на законит начин. До дана писања овог извештаја, 189 друштава је доставило сву потребну документацију. Они који нису доставили потпуну документацију, не могу се сматрати члановима СПОС-а. Жао нам је због ових непријатности, али морамо поштовати законску процедуру.

ПРОБЛЕМ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2009.

Пошто Скупштина у фебруару 2008. године није ни разматрала ни усвојила финансијски план за 2008. годину, ИО СПОС-а је у консултацији са Надзорним одбором и надлежним државним органима, био принуђен да ради по старом финансијском плану одређено време, док се чланице СПОС-а нису већином гласова писмено изјасниле и подржале нови предлог финансијског плана СПОС-а за 2008. годину. У 2009. години није било таквих проблема, план је усвојен ре-

довном процедуром на Скупштини јануара 2009. године, и реализован је без проблема, иако је то била ударна година економске кризе, што значи да смо добро планирали и остварили план.

САРАДЊА СА ПЧЕЛАРСКИМ САВЕЗИМА ДРУГИХ ДРЖАВА

На основу члана 9 Статута СПОС-а, одлуке ИО СПОС-а и консултације са правном службом Канцеларије Владе Србије за европске интеграције, са Хрватским пчеларским савезом потписан је Протокол о сарадњи, који је омогућио заједничке пројекте и формализовао досадашње односе. Сличан Протокол потписан је и са Савезом Републике Српске, као и са Пчеларским савезом Словеније, који нам је несебично већ пренео своја драгоцене искуства у успешном искоришћењу средстава из Фондова Европске Уније, где је Словенија била једна од најуспешнијих земаља по питању процента искоришћености средстава намењених пчеларству, јер су многе земље због неорганизованости и недостатка потребних знања искористиле веома мали проценат, и средства су практично пропала, тј. никада нису стигла у те земље (као знак захвалности и добре воље за сарадњом и преносом потребних нам знања, председник СПОС-а је на њиховом саветовању одржао бесплатно предавање). Наставићемо такве контакте и са осталим савезима у региону, зарад остварења заједничких интереса.

Потписали смо Меморандум о сарадњи и са Белгијским пчеларским савезом, који ће нам стајати на располагању у преношењу знања за искоришћавање претприступних фондова Европске Уније намењених пољопривреди, па и пчеларству, али и директном повезивању са надлежнима по том питању у ЕУ, са којима они имају одличну сарадњу.

ПОШУМЉАВАЊЕ МЕДОНОСНИМ ДРВЕЋЕМ

Комисија за пчелиње паше, израду пашног катастра и подстицање селећег пчеларења је са надлежнима постигла договор да се у оквиру државне акције пошумљавања "Милион стабала за Србију" која траје до 2015. године, укључе и стабла медоносног дрвећа, питомог кестена, липе, еводије и софоре, тако да ћемо за десетак година имати сасвим нове врсте паша на територији Србије, што ће значајно подићи рентабилност пчеларења. И сама друштва пчелара, на основу оваквог договора, могу покретати додатне пројекте на територији својих општина на државном земљишту, те тиме додатно повећати засађене површине. На жалост, сама држава је у 2009. смањила средства намењена за ову сврху, па пројекат иде јако споро.

ОСИГУРАЊЕ ПЧЕЛАРСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ

Комисија за осигурање од ризика у пчеларству је у сарадњи са осигуравајућим кућама пронашла најбољу понуду и преко Пчелара позвала заинтересоване да се пријаве ако желе да осигурају своје пчеле (деталји у Пчелару за децембар 2008. године на 570. страни). Заинтересованих није било.

САРАДЊА СА МЛАДИМ ИСТРАЖИВАЧИМА

У организацији Младих истраживача Београда и суорганизацији СПОС-а, а уз суфинансирање Секретаријата за спорт и омладину Града Београда (50.000 динара) и СПОС-а (8.000 динара), у Београду је од 12. до 15. јануара 2009. за ученике основних и средњих школа реализован Курс о пчелама, пчеларству и меду, примерен узрасту омладине од 13 до 18 година, на коме су млади стекли основна практична знања примењене биологије, потребна за исправно коришћење меда у здравој исхрани, козметици и лечењу.

ПРЕДАВАЧИ СПОС-а

Комисија за образовање је вршила избор предавача СПОС-а по новим, строжијим критеријумима и радила на Плану образовања пчелара Србије који би требало да буде ускоро усвојен. Добила је и нови задатак, избор најбољег текста о техници пчеларења у сваком броју Пчелара, на основу кога ће аутори 12 таквих текстова добијати на поклон, поред хонорара, и две кошнице по избору, дар фирме Иванић.

Организован је семинар у сарадњи са Факултетом ветеринарске медицине, са предавачем из Шведске, професором Ингемаром Фризом.

ТЕХНИЧКА ОПРЕМА

СПОС је својим средствима купио неопходни видео пројектор, а од донације оба београдска друштва пчелара (по 40.000 динара) којима се посебно захваљујемо, набављен је и лаптоп рачунар, тако да је СПОС сада технички опремљен за организовање свих врста едукација. Набављена је и сва друга потребна опрема за несметани рад СПОС-а.

КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА ПЧЕЛАРСКОГ РЕПРОМАТЕРИЈАЛА И ОПРЕМЕ

Комисија за квалитет пчелињих производа је размотрила стање на тржишту и предложила мере контроле квалитета, како пчелињих производа (посебно описано) тако и пчеларског репроматеријала и опреме. ИО СПОС-а донео је одређена правила приликом оглашавања репроматеријала и опреме (деталје по-

гледајте у Пчелару за септембар 2009. године, на 453. страни). СПОС се тако свесно одрекао дела прихода од огласа, али сада несавесни произвођачи не смеју да се оглашавају у делу који смо регулисали, што је директно штетиће интереса пчелара чланова СПОС-а, јер је драстично смањена могућност рекламирања и следствене куповине проблематичне робе. У наредном периоду предузимаће се и друге мере са истим циљем.

САРАДЊА СА СРПСКИМ АПИТЕРАПЕУТСКИМ ДРУШТВОМ

Сарадња са Српским апитерапеутским друштвом је унапређивана у границама могућности СПОС-а. Организован је Први национални стручни семинар о апитерапији у Зрењанину у сарадњи са Српским апитерапеутским друштвом и друштвима пчелара из Зрењанина и Мужље. Добра сарадња са Српским апитерапеутским друштвом резултирала је и несобичном и бесплатном помоћи већине његових чланова на изради популарног ДВД филма СПОС-а о примени пчелињих производа у исхрани, превенцији и лечењу болести под називом "Здравље из кошнице", на чему им се посебно захваљујемо. Филм је завршен крајем јануара 2009. и дистрибуиран у 10.000 примерака. У 2010. години организоваћемо Други национални стручни семинар о апитерапији у Врњачкој Бањи, и помоћи ћемо у границама могућности СПОС-а презентовање радова чланова Српског апитерапеутског друштва на Трећем форуму Апимондије о апитерапији и апиквалитету, који се одржава у Словенији.

МАРКЕТИНГ

Одбор за маркетинг и односе са јавношћу је комплетан маркетинг засновао на принципима да је српски мед најбољи за здравље јер потиче са територије где се живи (што је медицински оправдано) и да грађани треба да га набављају од пчелара, уз препоруку да то чине од наших чланова, који ће моћи да им се легитимишу идентификационом картицом. ДВД који је урађен на ту тему ће највише помоћи у промоцији такве препоруке у јавности. Дата је дозвола за неограничено емитовање и умножавање, па је емитован на многим телевизијама. О сарадњи са Гласом јавности писано је на посебном месту. Са ревијом Моћ природе успостављена је бесплатна и стална месечна размена огласног простора на бази реципроцитета. Користимо прилику и да се извинимо што маркетиншки материјал СПОС-а није штампан паралелно и у ћириличном и у латиничном издању, као и часопис Пчелар. Треба нагласити да би то значило да би маркетиншки материјал графички био много сиромашнији, пошто је потпуно засебно штампање тих материјала веома скупо и недостижно за СПОС због

малог тиража. А замена црне плоче при штампању (као у случају часописа) је знатно јефтинија, тј. има симболичну цену, и лако остварива, али то значи да би материјал био монотон и једноставан, без пуне интенције да привлачи пажњу на читање. Јер, као и у часопису, сва слова онда морају бити искључиво црне боје (чак и наслови), без преклапања са фотографијама.

ПЕТИЦИЈА СПОС-а

СПОС је покренуо потписивање Петиције за спас пчела и пчеларства, прикупио 45.512 потписа грађана Србије, и уручио је министру пољопривреде децембра 2009. године, са главним захтевима да се сачини програм за спас и заштиту пчела као угрожене животињске врсте, да се пчеларски прописи у Србији прилагоде прописима у ЕУ, и да се коначно пласирају обећане субвенције по кошници.

ПРАВИЛНИК О РЕЗИДУАМА

Министарство пољопривреде донело је Правилник о утврђивању Програма систематског тражења резидуа фармаколошких, хормонских и других штетних материја код животиња, производа животињског порекла, хране животињског порекла и хране за животиње.

Што се тиче меда, годишње се мора узети око 110 узорака у целој Србији. Мед се анализира на присуство антибактеријских супстанци, укључујући сулфонамиде и квинолоне, затим карбамате, пиретроиде, органохлорна једињења укључујући ПЦБ-е, органофосфорна једињења, хемијске елементе и микотоксине.

ДВА ВЕЛИКА НАУЧНА ИСТРАЖИВАЊА

У сарадњи са Медицинским факултетом из Новог Сада СПОС је започео заједнички пројекат на утврђивању антиоксидативне способности свих врста меда из Србије. Први резултати су већ стигли и одлични су. Ускоро ће уследити јавни позив свим пчеларима да бесплатно провере антиоксидативну моћ меда са подручја где пчеларе.

Такође, у сарадњи са Центром за испитивање намирница из Београда, СПОС је покренуо пројекат карактеризације и аутентизације географског порекла српског меда, у коме ће велики број заинтересованих пчелара из 13 региона Србије моћи да потпуно бесплатно уради комплетну анализу меда. Јавни позив објављен је у Пчелару за јануар 2010. године на 32. страни. Након испитивања, утврдиће се да ли и у којим регионима постоје географски специфични параметри квалитета меда, што може значајно да унапреди продају меда и маркетинг меда у будућности.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Комисија за усклађивање законске регулативе са позитивним европским прописима и стањем на терену је активно учествовала у креирању предлога према Министарству пољопривреде. Председник Комисије је посетио Регионални савез пчелара Чонградског округа у Мађарској и дошао до података о законским решењима у њиховој земљи.

ПОДРШКА САВЕТОВАЊУ НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ФАКУЛТЕТУ

ИО СПОС-а је одлучио да подржи традиционално саветовање на Пољопривредном факултету 2009. године, тако што је омогућио бесплатно најављивање скупа у Пчелару у противвредности од 31.000 динара. У 2010. години ово саветовање се неће одржати, а на Другом државном пчеларском сајму организује се 14. фебруара 2010. године Научно-стручни скуп "Новости из света пчеларске науке".

САВЕТОВАЊЕ О ПОДЊАЧАМА

Комисија за техничко-технолошки развој је припремила организацију Првог српског саветовања о подњачама. Јавни позив упућен је свим пчеларима у Пчелару за децембар 2009. на 605. страни.

УЧЕШЋЕ НА ФОРУМУ АПИМОНДИЈЕ О АПИТЕРАПИЈИ И АПИКВАЛИТЕТУ

Захваљујући доброј сарадњи са Пчеларским савезом Словеније, СПОС је добио бесплатан штанд на Трећем форуму Апимондије о апитерапији и апиквалитету који ће се одржати у Словенији септембра 2010. године. СПОС је добио и место у међународном организационом одбору овог Форума, што представља прво учешће СПОС-а у једној од активности Апимондије у дужем временском периоду уназад.

УЧЕШЋЕ НА САЈМОВИМА И ДРУГИМ МАНИФЕСТАЦИЈАМА

СПОС је преко својих посленика учествовао на 31. Међународном сајму туризма фебруара 2009. године, Манифестацији презентације руралних потенцијала Србије "Србија природно" јуна 2009. године, и "Фестивалу хране" у Великој Плани августа 2009. године.

МОНИТОРИНГ ЗИМСКИХ УГИНУЋА ПЧЕЛА

СПОС је након дугог низа година неактивности на овом плану почео да прати величину зимских угинућа пчела по општинама. Добијене информације користе се у преговорима са Министарством пољопривреде и

контакту са медијима.

ПРОГРАМ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ПЧЕЛАРСТВА У УСЛОВИМА ЕКОНОМСКЕ КРИЗЕ

ИО СПОС-а усвојио је средином 2009. године Програм одрживог развоја пчеларства у условима економске кризе и објавио га у часопису Пчелар. Он представља покушај указивања пчеларима на могуће замке и проблеме које са собом носи светска економска криза у сфери пчеларства, као и на начин решавања истих.

У контексту последица економске кризе, ИО СПОС-а замрзао је све плате, накнаде и хонораре у СПОС-у на нивоу од јануара 2009. године, а хонораре за текстове у часопису Пчелар на нивоу од јануара 2010. године.

Такође, посебно се поносимо што је у условима економске кризе, ИО СПОС-а успео да извршење финансијског плана строго остане у границама планираног, упркос изменама курса евра и другим турбуленцијама на тржишту.

СЕРИЈА СЕМИНАРА О НОВИМ ХИГИЈЕНСКИМ СТАНДАРДИМА У ПРОИЗВОДЊИ ХРАНЕ

Уз помоћ партнера, СПОС је организовао серију семинара за све заинтересоване пчеларе о новим хигијенским стандардима у производњи хране у Београду, Ужицу, Нишу и Новом Саду.

ИСПИСИВАЊЕ ПРИЗНАЊА СПОС-а

Вишегодишња лоша традиција препуштања основним друштвима и удружењима пчелара да уписују имена добитника у признањима СПОС-а, што је неретко резултовало лошим исписивањем које је често било и непримерено, прекинута је од јесени 2009. године, када је СПОС почео да исписује признања краснописом.

ФИЛМ О СРПСКОЈ ПОЉОПРИВРЕДИ

Министарство пољопривреде је припремило промотивни филм и брошуру о српској пољопривреди. У изради текста који презентује пчеларство Србије учествовао је и СПОС. Захваљујемо се Министарству на поверењу.

ИЗДАВАЧКИ ПОДУХВАТИ

ИО СПОС-а одлучио је да помогне два значајна издавачка подухвата, издавање репринта прве српске пчеларске књиге на српском језику "Нови пчелар", и монографије Друштва пчелара из Новог Сада, која је,

технички гледано, својеврсна монографија целог војвођанског пчеларства.

КРИВЦОВ И ЛЕБЕДЕВ ПОНОВО У СРБИЈИ

СПОС учествује у суфинансирању поновног доласка познатих руских предавача, професора пчеларства, у Србију, заједно са Зораном Николићем из Брода код Црне Траве, "Златном пчелом" из Раче и проф. др Миланом Ћировићем из Крагујевца.

СРБИЈА - (МЕДЕНА) ЗЕМЉА ЈОРГОВАНА

У сарадњи са председницом компаније MISS YU, признатом новинарком, телевизијском ауторком и почасном председницом еколошког центра "Вратимо лепоту рекама", госпођом Весном од Винче (позната као Весна Југовић), креаторком пројекта "Србија - земља јоргована", остварен је пројекат који води еколошки центар "Вратимо лепоту рекама", у оквиру кога је десет пчелара имало прилику да учествује у промотивно-продајној изложби (пријавило се 8 пчелара) пред 1300 јавних личности из Србије и света, током акције засађивања јоргована на платоу код Старог сајмишта у Београду. Посебну захвалност за ову лепу промоцију пчеларства дугујемо госпођи Весни од Винче.

ДРУГИ ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ ФЕСТИВАЛ ГАСТРОНОМИЈЕ

СПОС је узео учешће, заједно са два своја пријављена члана, у овој лепој манифестацији, одржаној у Гранд казину у Београду. Окупљеним посетиоцима је бесплатно предавање о пчелињим производима одржао председник СПОС-а.

САРАДЊА СА INTERNATIONAL NURSERY SCHOOL BELGRADE

СПОС је за децу енглеског вртића у Београду приредио предавање из основа пчеларства, које је на енглеском језику одржао секретар СПОС-а Предраг Мартиновић.

АКТИВНОСТИ КОЈЕ СУ У ТОКУ

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ПЧЕЛИЊАКА И ЕВИДЕНЦИЈА ПЧЕЛАРА

Један од првих задатака ИО СПОС-а било је успостављање контаката са Управом за ветерину, где смо по-

себну пажњу посветили коначном доношењу Правилника о обележавању пчелињака и евиденцији пчелара. Редовно смо вас обавештавали о току преговора. Када су преговори завршени а ставови усклађени, Правилник је отишао у правну службу, и са нестрпљењем смо очекивали његово доношење. Када је, после више месеци, коначно донет, нашем запрепашћењу није било краја, јер је неко променио договорено, и увео обележавање сваке кошнице плочицом са бројем, и пријављивање сваке промене броја кошница током сезоне. Упутили смо оштро протестно писмо, што је довело до нових преговора. Министарству је упућено и друго писмо са јаким аргументима против таквих решења. На крају преговора, прихваћен је само један од два наша захтева, тј. ипак неће бити пријављивања сваке промене броја кошница више пута током сезоне, али је обележавање кошница остало. Због тога, иако је Правилник донет, СПОС не сматра да је овај посао завршен, зато је ова ставка и смештена у део извештаја где се налазе започети, а по нама незавршени послови, пошто ћемо и даље енергично инсистирати да се овај неевропски Правилник измени и избаци обележавање кошница, а да се, као и у огромној већини земаља ЕУ обележавају само пчелињаци.

СУБВЕНЦИЈЕ У ПЧЕЛАРСТВУ

Претходни министар пољопривреде обећао нам је субвенције у пчеларству у износу од 5 евра по кошници за све пчеларе. Након доласка новог министра, поново смо покренули то питање као приоритет свих приоритета, и након преговора добили обећање да ће субвенција за пчеларе у 2009. години ипак бити, у границама могућности Министарства, како нам је тада речено (захтев СПОС-а је био 800 динара по свакој кошници). Каснијим анализама стручних служби у Министарству донет је предлог субвенција у пчеларству за све пчеларе који имају минимално 30 кошница у висини од 430 динара по кошници, који је отишао као предлог према буџету за 2009. годину, са чиме ми нисмо били задовољни. Ми смо тражили субвенције за све пчеларе, јер управо мањи пчелари имају највећу улогу у опрашивању биља, пошто су равномерно распоређени на целој територији Србије, али је ипак донета таква одлука и поред нашег детаљног образложења. Међутим, све више, у Министарству се причало о томе да ће субвенције у 2009. у пољопривреди добијати само они који плаћају порез на пољопривреду и то им је једини извор прихода. Министар пољопривреде је давао сличне изјаве још од августа 2008. године. Одмах након прве такве његове изјаве, ми смо реаговали и послали допис Министарству да то не може да важи у пчеларству јер пчеле опрашују комплетно биље у републици, а не

само на парцелама пољопривредника који живе искључиво од пољопривреде, те тиме унапређују пољопривредну производњу целе државе. Помоћник министра нам је рекао да нас потпуно разуме, а касније је министар донео одлуку да пчелари буду изузети од овог правила, на чему смо се посебно захвалили.

Међутим, информацију о одлуци да се у буџет Србије уведе ставка о субвенцијама за пчеларе, ми нисмо хтели да јавно објавимо, већ смо представнике Министарства позвали на Скупштину СПОС-а јануара 2009. године. Тада је помоћник министра пред Скупштином СПОС-а први пут јавно изнео ову лепу вест. Након тога је информација објављена и на интернет сајту Министарства пољопривреде, а о таквој помоћи пчеларству лично министар Драгин је говорио за говорницом Народне скупштине Републике Србије. Ипак, до краја 2009. године, Министарство пољопривреде није показало довољно добре воље да та планирана средства и реализује. Најпре је ребалансом буџета, почетна сума за субвенције са 60 смањена на 20 милиона динара, а Уредба о расподели тих средстава, иако припремљена, никада није донета. Учињена је велика неправда пчеларству, јер не само што обећане субвенције нису подељене, већ су укинуте постојеће субвенције за селекционисане матице. Додуше, оне су укинуте пре одлуке о субвенцијама по кошници, јер су укинуте и за другу стоку, па су се ту нашле и матице, али када се сагледа цела ситуација, учињена нам је велика неправда и оправдано захтевамо да буде исправљена у 2010. години.

ПРОСТОРИЈЕ У ДОМАЋИНСТВУ

Регулисање изградње просторија у домаћинству по либералнијим принципима, као у неким европским земљама, још увек није окончано, преговори су у току. Директор Управе за ветерину дао је сагласност да се Правилник о просторијама модернизује у том погледу. Подршку нам је у том погледу дао и помоћник министра пољопривреде, господин Милош Миловановић, као и начелница Ветеринарске инспекције, госпођа Сања Челебићанин. На жалост, на захтев ЕУ, покренута је примена постојећих прописа, уместо да се на захтев СПОС-а који је поднет још априла 2008. године, донесе нови Правилник, те су сада пчелари у тоталној блокади што се тиче продаје меда. Несхватате тог нашег захтева као веома озбиљног, довело нас је у ову ситуацију, тако да је сада приоритет усклађивање овог Правилника са прописима већине земаља ЕУ, како би био применљив у пракси.

ВЕТЕРИНАРСКА ЗАШТИТА ПЧЕЛА

Комисија СПОС-а за здравствену заштиту је добила

подршку да америчка куга остане на листи болести чије сузбијање финансира Министарство. Иако смо у старту у Управи за ветерину наишли на добар пријем нашег предлога да се из Програма мера за здравствену заштиту пчела избаце вароа и ноземоза (које у новим условима уопште више немају значај као некада), што би требало да смањи укупну цену редовних здравствених прегледа, то се није догодило. Ових дана очекујемо обећани нови састанак са директором Управе за ветерину, како би превазишли овај проблем на опште задовољство.

САРАДЊА СА МИНИСТАРСТВОМ ПРОСВЕТЕ

Са Министарством просвете смо ступили у контакт како би договорили коришћење просторија у школама и за наше едукације. Објашњено нам је да је то најбоље реализовати кроз званичан програм образовања који ће бити регистрован у Министарству. Тај програм већ је један од приоритета Комисије за образовање СПОС-а, и са њим ћемо конкурисати како би наше циклусе предавања озваничили и обезбедили просторије за њихово несметано одржавање, које су појединим друштвима пчелара велики проблем.

КОНГРЕС АПИСЛАВИЈЕ У УКРАЈИНИ

Иако је ИО СПОС-а у старту донео одлуку да председник СПОС-а представља СПОС на овом Конгресу, на крају се ипак одустало од тога због непостојања оправдања за таквим путем пошто Конгрес није био организован на довољно високом нивоу, да би се са њега могле да донесу корисне информације за наш Савез.

ОБЕЋАНИ ПРИРУЧНИЦИ

Иако смо већ писали о томе, ваља поновити да се многи пчелари са правом интересују шта се догађа са три обећане књиге свим члановима СПОС-а у 2009. години. Потребно је да знате да су финансијска средства обезбеђена финансијским планом и да немате ниједног разлога за бригу. Надлежне Комисије су одрадиле највећи део посла на њиховој припреми. Пошто средства за техничку припрему нису планирана, председник СПОС-а је на себе преузео обавезу да припрему те три књиге обави волонтерски, те њихово излагање касни због његових бројних обавеза у раду СПОС-а. Што се тиче треће књиге посвећене прописима у пчеларству, чекамо да се донесе још неколико правилника који су веома битни, те да је одштапамо. У сваком случају, сваки члан СПОС-а у 2009. години, добиће обећане књиге у 2010. години, додуше са закаш-

њењем, али нема разлога за бригу, јер су сви услови за њихово излагање остварени, сем временског теснаца.

ИНСТИТУТ ЗА ПЧЕЛАРСТВО

СПОС је иницирао поновно стављање у функцију зграде несугђеног Центра за пчеларство у Митровом Пољу код Александровца, која се данас налази у поседу Института за крмно биље у Крушевцу. Центар је изграђен пре 20 година, и скоро да уопште није радио. СПОС тражи да се зграда уступи СПОС-у на коришћење, како би је вратио у функцију. У скорашњим разговорима са руководством Института за крмно биље, та иницијатива је привремено стављена на страну, јер се Институт супротставља нашој идеји, али је договорено да Институт од 2011. године почне да ради истраживања битна за практично пчеларство на иницијативу СПОС-а, а у сарадњи са Пољопривредним и Ветеринарским факултетом. Током 2010. године обавиће се све потребне припремне радње и консултације са свим актерима, а пчелари ће бити позвани да предложе врсту истраживања, тј. оно што би им помогло да унапреде апитехнику или сузбијање болести пчела, као и да се провере искуства из других земаља на подручју Србије.

СТАТУТ

Комисија за нормативно уређење СПОС-а, правна питања и Статут била је једна од активнијих, а нарочито похваљујемо Томислава Јевремовића из Свилајнца који је максимално професионално урадио највећи део посла. Продужен је рок за пријем примедби на нацрт новог Статута, све примедбе су анализирани на ИО СПОС-а, и формиран је нови предлог Статута који је требало да се разматра и усвоји на Скупштини СПОС-а 31. јануара 2009. године, јер се нови Закон о удружењима грађана у децембру коначно нашао на дневном реду Скупштине Србије и требао је да буде усвојен до Нове године. Међутим, у последњи час, скинут је са дневног реда пре гласања, те се доношење новог Статута опет одложило. Закон је касније ипак донет, те се Статут нашао на дневном реду Скупштине 30. јануара 2010. године.

БОРБА ПРОТИВ УПОТРЕБЕ НЕОНИКОТИНОИДА

Након исцрпних преговора са Управом за заштиту биља, постигнут је договор о мониторингу над стварном ситуацијом што се тиче утицаја неоникотиноида на пчеле. Узети су узорци са терена од стране Управе, али никада нису анализирани, јер се испоставило да су проблем финансије. То је бацило мрљу на иначе више него одличну сарадњу са Управом за заштиту

биља, која нам је помогла да променимо Закон о заштити биља, али ситуација је таква каква јесте. СПОС и даље инсистира на томе да се неоникотиноиди забране у Србији, нарочито након одлуке Италије да уведена забрана код њих остане на још годину дана.

ПРОСТОРИЈЕ И ПОГОН СПОС-а ЗА ОТКУП, ПАКОВАЊЕ И ДИСТРИБУЦИЈУ ПЧЕЛИЊИХ ПРОИЗВОДА

Комисија за вођење преговора о куповини пословног простора је веома детаљно размотрила понуду некретнина на тржишту и дошла до неколико могућих решења, о чему смо вас већ извештавали (4 варијанте: куповина готовог пословног простора, учешће у изградњи новог простора, куповина плаца и монтажног објекта, или градња Пчеларског дома са просторијама СПОС-а). Пошто је Скупштина СПОС-а донела одлуку да се ради на припреми куповине пословног простора за Савез, а да ће донети коначну одлуку када за то буде дошло време, ИО СПОС-а је издвојио значајна средства која би могла да буду употребљена и у ту сврху када се стекну услови и када обезбедимо довољно новца. Усвајањем плана рада СПОС-а за 2010. годину практично ћемо донети одлуку да кренемо и у реализацију. Сматрамо да смо

сада спремни за такав подухват. Само у 2008. години платили смо дуг који смо затекли из 2007. године у износу од 615.921 динара, и остало нам је нето 1.621.000 динара, што укупно износи око 2.237.000 динара реалног вишка средстава, углавном зато јер су приходи СПОС-а у 2008. години били већи од планираних, расходи мањи од планираних, а трудили смо се и да послујемо рационално и штедљиво. У 2009. години приходи су били већи од расхода за 1.275.539 динара бруто.

ИО СПОС-а ће, након усвајања Плана рада за 2010. годину на Скупштини 30. јануара 2010. године, паралелно радити и на припреми за оснивање погона СПОС-а за откуп, паковање и дистрибуцију пчелињих производа. Ове године ће коначно бити изабран уникатни дизајн амбалаже само за чланове СПОС-а, пошто се на претходно расписани конкурс нико није јавио, па је ИО предузео конкретне мере да се то реализује у 2010. години.

За ИО СПОС-а,

*Председник СПОС-а,
Др мед. Родољуб Живадиновић*

